

Karolina Wawer

Narzędzie cyfrowe LO, klasa IV

Temat: Obrazy epidemii. *Dżuma* Alberta Camusa i jej współczesny kontekst.

Narzędzie cyfrowe

<https://karolinaannawawer.wixsite.com/obrazy-epidemii>

Narzędziem cyfrowym jest strona internetowa przygotowana w edytorze Wix.

Strona została zaplanowana w taki sposób, by poprowadzić ucznia przez wszystkie etapy lekcji, służy również do samodzielnej pracy ucznia i organizuje pracę w grupach. Zadania do wykonania przez ucznia/ów czasem wymagają dostępu do stanowiska komputerowego i internetu. Warto zaplanować je w pracowni komputerowej lub alternatywnie realizować w formule projektowej.

Komentarz metodyczny

Lekcja o obrazach epidemii może pełnić dwie funkcje – stanowić lekcję motywującą do lektury *Dżumy* (obejrzenie filmu i zaplanowana dyskusja na jego temat, wskazanie miejsc wspólnych z powieścią Camusa, zachęta do przeczytania książki wraz z ukierunkowaniem procesu czytania), lub stanowić lekcję wprowadzającą do lektury – wówczas można odpowiednio zwiększać zadania włączające wiedzę z treści książki.

Film *Konwergencja: Odwaga w obliczu kryzysu* ma strukturę wielowątkową. Śledzimy losy jedenaściorga bohaterów w dziewięciu miejscach na świecie. Są to miasta: Wuhan w Chinach (vlogger Wenhua Lin – wolontariusz, podwożący medyków do pracy), São Paulo w Brazylii (Renata Alves – wolontariuszka, nawigująca karetkę), Lima w Peru (dr Rosa Luz López, kierowniczką oddziału OIOM), Miami w USA (dr Armen Henderson, lekarz opiekujący się bezdomnymi), Londyn w Wielkiej Brytanii (Assan Hakkad, salowy w szpitalu), Teheran w Iranie (para w mieszkaniu), Delhi w Indiach (para oczekująca na dziecko). W filmie pojawiają się też wywiady z osobami publicznymi, mającymi kluczowy wpływ dla przebiegu pandemii, są to dyrektor generalny WHO, dr Tedros Ghebreyesus (Genewa) oraz kierująca zespołem naukowców prof. Sarah Gilbert, wynalazczyni szczepionki AstraZeneca (Oxford). Strona internetowa została przygotowana w taki sposób, by grupy mogły prześledzić poszczególne, wybrane przez siebie wątki. Zadania dla każdej z grup zawierają elementy służące do indywidualnej refleksji nad problemami i zagadnieniami poruszonymi w danym wątku, a także do pytania do dyskusji w grupie. W większości grup pojawiają się również nawiązania do *Dżumy*.

Działania na lekcji wymagają wcześniejszego obejrzenia filmu. Jest on dostępny w serwisie Netflix, trwa prawie dwie godziny (1h53min). By obejrzeć film, konieczny jest dostęp do serwisu streamingowego – w związku z tym można zorganizować wspólną projekcję, korzystając z konta nauczyciela lub któregoś z uczniów.

Cele lekcji:

1. Stworzenie sytuacji motywującej do czytania poprzez odwołanie się do kontekstu współczesnego – pandemii Covid-19 w pełnometrażowym filmie dokumentalnym *Konwergencja: Odwaga w obliczu kryzysu* (reż. Orlando von Einsiedel, 2021, Netflix).
2. Kształcenie umiejętności tworzenia wypowiedzi z wykorzystaniem kontekstu do lektury.
3. Doskonalenie kompetencji interpretacyjnych na drodze refleksji, dyskusji i twórczego działania z wykorzystaniem technologii cyfrowych.
4. Refleksja nad przebiegiem i znaczeniem zdarzenia transformującego, jakim jest epidemia oraz nad postawami etycznymi ludzi i ich wyborami podczas kryzysu.

Cele dla ucznia:

1. Dostrzegam i opisuję różne zachowania ludzi oraz ich postawy etyczne wobec epidemii. Potrafię porównać postawy bohaterów fikcyjnych z powieści Camusa z wyborami ludzi podczas pandemii Covid-19.
2. Tworzę tablice nastroju (*mood board*), biogramy i stronę internetową, zbierające i porządkujące informacje o bohaterach *Dżumy*.
3. Rozmawiam o egzystencjalnym wymiarze epidemii; problemach społecznych, które wydobywa ona na powierzchnię, a także transformującym potencjale, jaki niesie ze sobą kryzys.

Dlaczego to, czym zajmujemy się na lekcji, jest ważne?

1. Przemyślisz własne doświadczenia z czasu pierwszego roku pandemii, odwołując się do różnorodnych tekstów kultury: powieści, filmu dokumentalnego, pamiętników pandemicznych.
2. Dostrzeżesz ciągłość i komplementarność naszej kultury, sens odkrywania i czytania tekstów z kanonu. Zastanowisz się, w jaki sposób *Dżuma* dopełnia i wzbogaca nasze doświadczenie i rozumienie pandemii.
3. Przedyskutujesz w grupie problemy społeczne i polityczne, jakie towarzyszyły pandemii. Wspólnie zastanowicie się, jak je rozwiązywać w przyszłości.
4. Będziesz pracować w grupie, dzieląc się swoimi przemyśleniami i odczuciami z rówieśnikami.
5. Będziesz pracować w środowisku cyfrowym, tworząc narzędzia za pomocą aplikacji sieciowych.

Przebieg lekcji

Wprowadzenie

Wykorzystujemy polecenia ze strony głównej, zatytułowanej OBRAZY EPIDEMII.

Faza główna

Uczniowie pracują w grupach, do wyboru jest dziewięć miast.

Indywidualizacja: Warto na początku lekcji zapytać o wrażenia z filmu, który bohater/bohaterowie i wątki zrobiły na uczniach największe wrażenie, były im najbliższe. Poszczególne wątki różnią się podejmowaną tematyką, klimatem, a nawet sposobem filmowania. Tworzenie grup może opierać się zatem na preferencjach uczniów.

WUHAN

Refleksja nad początkiem epidemii, wpływ epidemii na życie ludzi (w XXI w./w *Dżumie*), dzienniki pandemiczne (napisz kartkę z dziennika), ważne cytaty (*Dżuma*) i hasła motywacyjne.

LONDYN

Dyskusja o postawie heroicznej, poszukiwanie paraleli między Hassanem Akkadem a wybranym bohaterem *Dżumy*; apel do Borisa Johnsona – refleksja nad głosem obywatelskim i osobistym wpływem/sprawczością. Problem imigracji, izolacji, roli rodziny.

SÃO PAULO

Dyskusja o postawie heroicznej, poszukiwanie paraleli między Renatą Alves a wybranym bohaterem *Dżumy*. Uwzględnienie przemiany moralnej bohatera i kwestii zadośćuczynienia za wyrządzone zło. Problem biedy, wykluczenia rasowego, nierównego dostępu do pomocy medycznej. Refleksja nad życiem w kryzysie (jak będzie wyglądał świat po epidemii, co oznacza powrót do normalności).

TEHERAN

Refleksja nad bliską relacją w dobie kryzysu, a także nad żałobą i zmienioną formą jej przeżywania w pandemii. Korzyści z przymusowej izolacji.

DELHI

Nowe życie w czasach pandemii – dyskusja nad wartością życia i obawami o przyszłość ludzi na planecie. Wpływ pandemii na zajmowane stanowisko.

LIMA

Dyskusja o postawie heroicznej lekarzy, paralela między dr Rosą Luz López a dr Bernardem Rieux. Wskazanie różnych postaw medyków w trakcie pandemii, przyrzeczenie lekarskie.

MIAMI

Doświadczenie dyskryminacji rasowej, rola pandemii w odsłonięciu naglących problemów i wyzwń naszego świata, jakimi są uprzedzenia, nierówność społeczna, nienawiść. Ruch Black Lives Matter. Kolonialny kontekst *Dżumy*.

OXFORD

Czy Sarah Gilbert jest współczesną bohaterką? – rozmowa o postawach heroicznych. Rola nauki we współczesnym świecie. Przygotowanie broszury do rzetelnego informowania o szczepieniach.

GENEWA

Refleksja nad skutkami pandemii – poszukiwanie pozytywnych efektów, dających nadzieję na przyszłość. Wyjaśnienie terminu konwergencja. Refleksja nad wypowiedziami dr. Tedrosa Ghebreyesusa.

Podsumowanie

Wykorzystujemy polecenia zawarte na podstronie ORAN.

Jeśli lekcja pełni funkcję motywującą do przeczytania *Dżumy*, można zatrzymać się na omówieniu kolażu zdjęć archiwalnych, które odwołują się do miejsca i czasu powieści, tła kulturowego, społecznego, politycznego; zwrócić uwagę na symbolikę okładek różnych wydań powieści. Gdy lekcja stanowi wprowadzenie do *Dżumy*, można przejść do charakterystyki bohaterów metodą *design thinking* (mapa empatii) i kolejnych zadań dla uczniów (prawdopodobnie do realizacji na kolejnej lekcji z cyklu).

Bibliografia

A. Camus, *Dżuma*, tłum. J. Guze, PIW, Warszawa 2006.

Wiosnę odwołano. Antologia dzienników pandemicznych, Instytut Literatury, Kraków-Warszawa 2020.

Filmografia

Konwergencja: Odwaga w obliczu kryzysu, reż. Orlando von Einsiedel, 2021.

Our Iranian Lockdown, reż. Sara Khaki i Mohammad Reza Eyni, 2020.